

Адыгэ Республика́м и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

ГъэйорышапІэм ипащэу агъэнэфагъэм Іуклагъ

Тыгъуасэ, шышхүэиум и 21-м, АР-м и Президентэу ТхъакIущынэ Аслъан УФ-м инаркоконтроль АР-мкIэ ыкIи Краснодар краимкIэ и ГъэйорышапІэм ипащэу джырзблагъэ агъэнэфагъэ Андрей Ведерниковым зэйукIэгъу дырилагъ. Аш хэлэжьагъэх АР-м и Президент ыкIи министрэхэм я Кабинет я Администрацне ипащэу Александр Пиценкэр, ГъэйорышапІэм епхыгъэ къулыкью Адыгейим щыIэм ипащэ ийнатгэ зыгъэцкIэрэ Владимир Максимовыр.

АР-м и Президент пстэумэ апэу генерал-лейтенантам фэгушуагъ, Иофшэн псынкэ фэхъунзу, щытху пыльэу ар ыгъэцкIэнэу фэльэуагъ. Иофхэм язытет кIэкIэу къатегууцIээ, нэмыхI субъектхэм афэдэу наркотикхэр хэбзэнчэу гъэзекIогъэнхэм ыльтынкьюкIэ Адыгейими гумэкIыгъохэр зэриIэхэр, ахэр нахь макIэ хъунхэм зэрэдэлажьэхэрээр, джэгүпIэ чыпIэхэр зэрэзэфашыгъягъэхэм ушьхыагъу шъхьаIэу илагъэхэм наркотикхэр ахэм къизрацкIокIыхэрээр зэрэццишыр къыхигъэшыгъ. Андрей Ведерниковым зыкыифигъэзээ, зэпымыу наркотикхэр зыщагъэзекIорэ чыпIэхэр республикэм зэриIэхэм ынаIэтыридзэншиш, ахэм ягъекIодынкIэ ИэпIэгъу къафхъунзу эрэццүгүгүрээр къуагъ.

— ГъэйорышапІэм Иофшэн зэрэмисынкIэр, федэу къыхырэр зэрэмымакIэр къидгурэло, мэхъэнэ ин етэти

ыкIи ишьухъухъэрэ йофыгъохэм язэшIохынкIэ ИэпIэгъу тышбуфхъуным, йоф зэдэтишIэним тыфхъазыр,— къыхигъэшыгъ аш.

Андрей Ведерниковыр мы ИэнатIэм зиIухыагъэр тхъемафэ нахь хъугъэп, ау Краснодар краим ирайонхэм ашыцхэр

зывщигъэгъозагъэхэм кIэкIэу къатегууцIагъ. Наркотикхэр хэбзэнчэу зэрагъэзекIохэрэм пэшIуекIогъэним фэгъэхыгъэ программэу республикэм щаштагъэм мэхъэнэ ин зэрэритырээр къыхигъэшыгъ. Кризисым иккынгъохэр зэпачых нахь мишиIэм, а программэм игъэцкIэн пэIуагъэхъашт ахъщэр къизэрэгъотырэм, мы йофыгъом дэлэжьээрэ комиссиеу зэхацагъэм республи-

кэм ипащэхэр зэрэхагъэхьагъэхэм афэш «тхъашуеугъэпсэу» къариIуагъ. Пчагъэу зыщыгъуазэ хъугъэхэр къызэфихъысыжызэ, наркоман хъугъэу учетым Адыгейим щыхэтээр къыхигъэшыгъ. Кризисым иккынгъохэр зэпачых нахь мишиIэм, а программэм игъэцкIэн пэIуагъэхъашт ахъщэр къизэрэгъотырэм, мы йофыгъом дэлэжьээрэ комиссиеу зэхацагъэм республи-

хыпэрэм фэмыдэу, Адыгейим Иофхэр зэрэццүлькIуатэхэрэм ежь ышьхъэкIэ лъыпльэшт, зэшIуахышьугъэхэм, гухэльчуу яIэхэм Президентыр игъорыгъу ашигъэгъозэшт. Нэужым апэу ынаIэ зытыригъэтыштхэм ГъэйорышапІэм ипшакIэ къатегууцIагъ.

ХЪУТ Нэфсэт.
Сурэтыр А. Гусевым къытирихыгъ.

Адыгэ Республика́м и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Ильэсбэ хъугъэу гуетыныгъэ фыриIэу йоф зэришIэрэм, Адыгэ Республика́м иагропромышлен-нэ комплекс ихэхъоныгъэ яIахьышх зэрэхашIыхъэрэм ыкIи лэжыгъэм и Мафэ зэрэхагъэу-нэфыкIырэм япхыгъэу Адыгэ Республика́м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытху тхыль афагъэшьшагъ:

— Зээрэхъэ Аслъан Къэндаур ыкъом, унэе предпринимателым;

— Ступка Владимир Михайл ыкъом, ООО-у «Ресурс Агробизнесы» иагроном шъхьаIэ.

***

Ильэсбэ хъугъэу гуетыныгъэ фыриIэу йоф

зэришIэрэм, общественнэ-политикэ йофшэнэр чанэу зэригъэцакIэрэм ыкIи Адыгэ Республика́мрэ Краснодар краимрэ азыфагу иль зэкъошныгъээрэм зэдэпсэуныгъэрэм ягъэптигэн яIахьышх зэрэхишIыхъэрэм апае Адыгэ Республика́м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытху тхыль фагъэшьшагъ Маслов Александр Василий ыкъом, ООО-у «Общество страхования жизни «Россия» зыфиIорэм игенеральни директор иупчIэжьэгъ.

***

Ильэсбэ хъугъэу шуагъэ къытэу йоф зэришIэрэм, общественнэ-политикэ йофшэнэр чанэу зэрэхэла-жъэрэм апае Адыгэ Республика́м и Къэралыгъо Со-

вет — Хасэм и Щытху тхыль къыфагъэшьшагъ Дудинов Геннадий Борис ыкъом, Адыгэ Республика́м и Къэралыгъо Совет — Хасэм иде-путат, ООО-у «Адыгэлектромонтаж» зыфиIорэм идиректор.

ИэпIэсэнгъэ ин хэлъэу, ильэсбэ хъугъэу творческэ йофшэнэр зэригъэцакIэрэм, журналистикэм ихэхъоныгъэ яIахьышх зэрэхишIыхъэрэм апае Адыгэ Республика́м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытху тхыль къыфагъэшьшагъ Тарасова Еленэ Владимир ыпхъум, ГТРК-у «Адыгэ-им» урсыбзэмкIэ итематическэ программхэм афэгъэзгъэ отдельным ирежиссер.

ЛЪЭУСТЭНХЪАБЛЭ УНЭЧІХЪАЖЫШХО ѢЫІАГЪ

Теуцожь районным иадминистрации ипащэу Хъут Теуцожьэрэ районным иветеранхэм я Совет итхъаматэу НэмытІэкъю Юрэрэ тырягъусэу бэмышІеу Лъэустэнхъаблэ тыщыагъя районным ианахь цыф псэуплешхом дэсхэм ягушуагъо адэдгощынным, инвесторхэм мыш щагъэпсыгъэ унэшхоу фэтэр 75-у зэхэтым итын тыхэлэжьэным пае.

Корп.: Мыц фэдэ унэу тхъапша мы поселкэм дэтыр?

рэм и энэгээ наслохжээ дэтын ирэлдэгч ор ансамблэй ибаянистэу Владимир Челдинийн адыгы орэд мэктээ эзэфэшхъяфхэр кыргэзчилгээ, кыззэкь шүүшэхэр зыныгхъяа урыс бзыльфыгъяхэр фэлэпэлсэхэу ашиг дэжьыхуух.

Лъеустэнхъаблэхэм ягушIуагъо адаго-
щынку тъэкIуагъях Адыгэ Республикаэм
промышленностымкIэ, транспортнымкIэ,
гъогу хъизмэтымкIэ иминистрэ иапэрэ
гуадзэу Хъаткъо Рэмэзан, ассоциацеу
«Краснодарпроектстроим» игенеральэ
директорэу, Урысые Федерацием, Кубань
ыкIи Адыгэ Республикаэм язаслуженэ
псэольшЭу, Краснодар икъэлэ Думэ ико-
митет итхъаматэу, экономикэ шЭныгъэ-
хэмкIэ докторэу Тутарыщ Батырбый,
Краснодар щыпсэухэрэм яфЭло-фашихэм
ягъецкIэн фэгъэзэгъэ комбинатым иди-
ректорэу ВэкъышЭ Аслын, Урысыем и
Сбербанк икрай отделение управляемоще
иапэрэ гуадзэу Барцо Рэщыд, инвесто-
рэу, унэшхор языгъэшЫгъэ фирмэу
«ПсэольшЭ-2000» зыфиЮрэм игенераль-
на директором Елаге сэхт Тимур

нэй директорэү Блэгъожь Тимур.
ХыакIэхэм Хъут Теуцожь, НэмыйтIэкъю
Юрэ ыкИи народнэ депутатхэм ярайсовет
итхаматэу Блэгъожь Налбый сэлам ра-
хыхф, кэзэл мэхъян зиЭЛ Лъяустэнхъэблэ
шыф псэүлIэм ипашэу Едыж Адамэ гу-
шигчигч IакI дотинчч.

— Непэл фэдэ гушлэгтэй зэхахээ зыти-
мылагьэр башлагьэр, — elo ашц. — Типо-
селкэ хэгжээкыри, районным ипсэунтэй го-
рэми мышц фэдэ унэ дэтэп. ИльяситууКэз
үзээкИэзбэжьмэ, ООО-у «Псөөльяш-
2000» зыфиорэм ишащэу, Нэшьукыуас
икИэлэ пүггэу Краснодар щылэжээрээ
Блэгъожь Тимур унхэм яшын тичилэ-
шифежээгъаг. Мы унэу квятитфэу зэ-
тетэу, фэтэр 75-рэ хүүрэр мэзиплтыкИэз
нахь пасэу аухыгъэу непэл атпүщи.
Ятлонэрэ унэу фэтэр 50 хүүрэри бэрэ пэ-
мийчээн хязыр хүнит

**Корп.: Хэта унэхэр зэрэтийтхэр
е зэрэшижтхэр?**

Е.А.: Зыими унэ ратыштэп. Мы унэр ежье ООО-у «Псөөльэш-2000»-м имылькук! Эшшыгээшь, фаяхэм, зыщэфышигүйцхэм арашыгэшт. Тыдз къерэк! фаеми, Урысы-ем ицшыгхэм ашэфын фит. Фэтэр 20 фэ-диз ашгэгях.

**Корр.: Зы унэ нахь мыхъурэ фэтэ-
рыр сомэ тхапаша зэрацэрэр?**

Е.А.: Аш фэдээ фэтэрхэг зэтефыгъэх, сомэ мин 950-м щегъэжьагъэу миллионрэ минишъэрэм нэсих.

МЭФЭКІ ЗЭХАХЬЭР РАГЪАЖЬЭ

— Лытэнэгъэ зыфэсшыр э ныбджэ-
гъухэр, тихъэкІэ лъялІехэр! — ипсальз
кыргъажъэ гуշылэр зератыгъэ Теуцожы
районым иадминистрации ишаэу Хъут
Теуцожь. — Непэ фэдэ зушигъэ зэх-
а хъэ зытымьлъэгъужыгъэр башлагъэ
Мыш фэдэ унэ, районым ипсэулІэ цы-
күхэр хэгъэгъири, ианах поселкшоу
къэль мэхъян зибы Лъяустэнхъабэл зыда-
мышылхъажыгъэр ильэс 30-м къехъугъ

ишацэү, Краснодар щылэжъэрэ Блэгъож. Тимур садэжь кычлахьи, «Лъеустэнхъа блэ чыгу къышысэнтыхмэ, унэ дэгъухэр сзызьщ районым щысшыщтых» кызырэсэйгэргээ. Сэри цыхъэ фэсши, сижуапзу инвесторым ильэйу фэзгъэцкялагырэжьири тигъепцялагъеп, игуущыи э ыгъэцэклэжьыг.

Марышь тапашхъэ ит непт тт҃упщыц фэтэр 75-рэ хурэ унэ дэхэшкоу къати тфэү зэтетыр. Ац щыщэу фэтэр 60-р квадратнэ метрэ 40 — 44-рэ зэрыль зунэх. Адрэ 15-р унитлоу ззхэт фэтэрых Ары пэпчь квадратнэ метрэ 62 — 64-рэ иль. Сыд фэдэрэ лъэнэыкъокIи зэтегъэ псыхыагъэх, пшерыхъапIэхэри иных.

Непэ фэдэ лъэхъанзу дунаир кризисым зыщыэллиштагээм ар пфызышІокыныр лыгъэм ишапхъ. Етланы гушуагъор тэри мыш унэ заулэ къытфыхэкынэу зэрэць-тыр ары. Ахэри фэнүкъо дэдэхэу зыт-фэхэрэм яттыштых. Унэхэр тицыфхэм зекіэ зыщэфын зыльэкынэу щытхэм ара-щэштых. Аш фэши Блэгъожь Тимур ты-зэрэфэрэзэр есэло. Джыри тапэкіэ джау-штэу псуунэу сыйфельяю.

Мы зигугъу къэсшыгъэ ЙофшІгъэшхом иНахышыу хэль Блэгъожь Тимур зипэшэ фирмэр зыхэхъэрэ псэольшэш ассоциацье «Краснодарпроектстрой» зифилорэм игенеральэ директорэу Тутарыщ Батырбый. Теуцожь районым ипсэолъешхээрэ къызэрэригъэхъягъээм, ашыгыпсэухэрэм унэ зэтетхэр зэрафаригъэш

дэгүй ашыгъ. Зэкэ къызыпкырыкыыгъ эрэлжээр Блэгъожьыр ары. Ар тадэжж, банкым къаакыу, тишошь ыгъэхъугъ, къыдгуригъэуагъ Краснодар краим имызакъо, унэхэр Адыгейими ашишынхэ зэрильэкъыщтыр, зэрэфаер, аш фэшш ахьщэ чыфэ къафатууциныу зэрэщтыр. Тэри цыхъээ фэтшыгъ, иштогъоныгъи фэдгъэцэктагъ. Ареуштзу тызэрэлсэутгъэми тырыкIэгъожьырэп. Джы унэхэр ащшъхэмэ зэкIэри дэгъо зэшокыгъ хуушт. Ахэр зэрэлэфышхэмэ шээ хэлъэл.

зю инакту иные по кредитам квартплаты. Лэжъэпкэл тээку къэзыгъахъэрэм кын къашымыхуу унэхэр ашчынхэ аль-кыщт. Краснодар краим имызакъоу, Адыгейми, Ставрополь краими, нэмыкхэм къарыкыыхэрэми кредитхэр яттыштых. Нахь тэрээзуююфым хэлъыр зэзыгъаштэ, унэхэр зыщэфы зыштоигъохэр Лъяустэнхъаблэ къактохэмэ, зэкэл къафаготэцт.

Джаш фэдэу мэфэКИ зэхахьэм къышыгүшцIагъэх, унэЧIэхъажь зиIэхэм афэгушIаугъэх, унэ мафэ хъунэу, щыпсэухэрэм псауныгъэ пытэ яIэнэу, ахэр ЧIэбэгъуханхэу афэлъэIаугъэх Адыгэ Республиким промышленностымкIэ, транспор-

шыгъэм, ахэм ящыІэкІэ-псэукІэ нахьы шу шыгъэнымкІэ ишІогъэшхо къызэри гъекІуагъэм апаc аши лъэшэу тыфэрэз Ащ фэшI анахь наградэ лъапІеу тиГэр — районым иадминистрациерэ народнэ дэвпутатхэм ярайсоветэрэ я Щытхъу тхылти тугуапэу Тутарыш Батырбый фэтэгъэш шъушаэ.

Джащ фэдэ щытхъу тхыльхэр Хъут
Теуцож афэгушлозэ арityгъэх Блэгъож
Тимур, ар зипшэ фирмэм ипсэольш
участкэ иначальникэу Дмитрий Скорик
монтажникхэм ябригадирау Күштүй Байзат

Джары тәри фирмәү «Псөөлъеш-2000»-м унэ зытшүц едгъәшЫнэу зитэхъухъэм, ильяс пчъагъэ хъугъэу Краснодар тыйдәсми тыщәлажъәми, тыкъызычы хъугъэ, тызщапчугъэ Адыгеим тынэгү кызыкЫфәдгъәзагъэр. ЯтIonэрэ унэу фәтэр 50 хъурәри мәзэ зытшүцкИ хъазыр хъущү. Шыңсәү шыотхъэжь. Псаунгъы

БАРЦО Рэшыд, Урысыем и Сбербанк и Краснодар край отделение иуправляющэ иапэрэ гуадз: «Блэгъожь Тимур зипэшэ фирмэм ипсэольшХэм унз

НЭХЭЕ РЭМЭЗАН

**(КызыкІэллыкІорэр
шишхъеум и 20-м кыздекІыгъэ
номерим ит).**

Къуекъо Асфаррэ Къат Тев-
цожъэр Къуекъо Налбый ихъа-
кІэш щызэдьригъэ зедгү-
щыгъэлльягъуа.

— Абдах, шапсыгъ, нэ-
тыхъуай зыфпІощт адигэ
лъепкъхэм пшыхъэр, оркъ-
хэр цыкІу-цикІу зыха-
гъекІодыкІыжъхи, лі-
къолІэш щехъу къызэрах-
мынжъыгъагъэм мыдрэ
аристократ лъепкъхуу пшы-
оркъ тетыгъу зиагъэхэм
яфкъолІхэр зыгорэм ригъ-
гупшиасагъехуу, ежъхэри
демократ щылакІэм техъех
ашІонгъуагъэм ошта?

— Хаяу, ар чыкъеу кыкІеу
спшошы сэ, тхъэмэтэ Іофыр
ары. Хъэнахыкъо Къымчэрыер
Дэпчэн Хъаджэмэр бэу ялагъ
мыльку. Хы ШуцІэм якъухэ-
хэри тетыгъехуу къэзыгъо-
жъыгъэхэри щыгъэх. Былымыр
ары нахъыбэм ялагъэр: шы,
мэлы, чэм Ихъогъухэр. Аш фэ-
диз зиагъэ зыфенкъожыэр
сыд? Тхъамэтегъур ары.

КъежъагъакІэм цыфхэр пэ-
банх, гоуцо. Аш фэдиз дэдэ
къикЫын Іо ашІагъэп цыфмэ,
«джэгум паго къекІы» зераюу,
зэрэгъэблъяхъхи, зэрэгъуу-
шыжъхи, зы мафэп, мэфитоп,
ильс пчъагъэр загъехъазы-
рыгъу нахъ, а къызэралорэм фэ-
дэу зээзугъэхэп ахэр. А ху-
гъэр сэ спшхъакІэ къызІыс-
бжъыбжъыр лъепкъгъекІод
заом хэтхээз адыгуу къенжъы-
гъагъэр макІэми, ежъхэр зээз-
ожъгъэшь ары.

Чыкъеу укІонеу щытэп,
мары урысмэ революционе
зашым, пшы-оркъеу зекІяэр
зэхаупкІэтагъэ. ТхъамыкІехэм,
зи арыхъп ныла ахэр зэрэгъэ-
делештхэр, «хабзэр штууэ кыт-
лъхъашт» арауу, лъепкъым
анахъ гъесагъеу, Іушуу хэтыр
зекІя арагъэукагъ.

— ЗакъыфІэтагъыэр
ныла аш пае джырэ нэс...

— Ары, ежъхэр кіэгъожы-
гъех ахэр зэраукыгъехэм пае.
Къацэн е дэкІонх зыхъукІ,
пшыхъэр лъешуу хэльхъухъ-
штыгъэх. Лъапцла зыдакІорэр,
хъаумэ епсигъя? Джащ фэдэ
квабз урысхэри. Ежъхэм ямы-
оркъэгъум, ямыпшыгъуагъэ-
мэ дагъакІоштыгъэп. Мары ин-
дийскэ киноэмэ дэгъоу къа-
гъэльягъо ар, хэт къызыхъэки-
гъагъэр: лъепкъ дэгъуа, хъаумэ
тхъамыкІа, аш елъытгъ
дагъакІоштыгъэм, къырагъэшт-
хэм. Непэ къызынэсигъэм зи-
зыхъемхъэр каастхээр щыръялх
Индиием. Ахэр зекІя дэихъ
хъуцтэг, ильсистэгъэ пчъагъэм
джащ фэдэу чэпхыгъэ пшы-
оркъхэр ежъхэм хахыгъэ гъо-
гум зэрэрикІохэрэм пае уумы-
сихъзу ишыкІагъэп.

А лъехъаным цыфхэр пшы,
оркъ, фекъолІ, унэут, тхъамыкІ
алоу зэрэзэтирафыштыгъэм фэ-

дэу къэзгъэетэжырэп сэ, а
тхъамыкІагъо хъугъагъэм
игугъу къызыкІэсшыжырэр
мыхъун фэгъэу ар хъугъэшь
ары. ФешІэу ашІагъэ Іоф,
емыкІу къафэзыхъыгъэ Іоф.
ФекъолІхэр Пшизэ Іушъо
Іумыхъехуу, япый урыс-къэзэк-
мэ ямызаохуу, пшы-оркъэм ягу-
хъз-гужь атыраунэкІагъ, а лъ-
хъаным пшыхъом икІыгъа-
гъхэмэ, нахъ къызэтенэнхъки
хъуцтэгъэ.

Урыс пачыхъеу ЯтІонэрэ
Николай иунагъо зэрэпсаоу урыс-
мэ аукІыгъэшь, джы кігъо-
жыгъэх, шыихъы ашыжъых,
ядахъ алохъы. Ау тэ, адигэхэм,
зэ «дэй» тІуагъэм тытекІы-
шьурэп, пшы-оркъхуу тиагъэхэр
непи аубых. Лъепкъым анахъ
пшы тхъэмэтэ дэгъоу къыхх-
кыгъэх, аш икъотэгъуагъхэр
оубыкІэ дэгъу хъуна?

Къунчыкъокъо Пшымафэ
шыагъеу пылъыгъэм ашыщэу
сэ слытэрэр, Цыгъо дэгъоу
къео ар, икъуаджэ зэримыбгы-
нахъэр ары. Къунчыкъохъаблэ
чылэ макІэ-чылэшху, чылэ макІ
Цыф макІэ дэсигъш, ау
зыкІчылэшхор пшы тхъэмэтэр
дэсигъэшь ары. Пэнжъыкъуае
дэтихъагъэп, Лахъыкъуае
е Щындхые, е Гъобэкъуае, ар
бэкІэ Къунчыкъохъаблэ нахъ
инигъ, кІуагъэп, ичылэ дэ-
кыгъэп. Аш мэхъанэ ишба??
«Бысымхъож сесілэрэм» адигэ-
мэ зыфаорэм фэд, зы чылэм
къыдекІэу, адэм кІорэр адигэ-
мэ хэхэсүу альтытэштыгъэ. Аш
нахъ тхъамыкІагъорэ нахъ
шхъакІорэ щымыІэу алошты-
гъэ, зыгорэм ичылэ дэтихъ-
хъаным адигээм зыщидзы-
штыгъэ. ЕтІанэ чылэ пэпч пшэу
дэсигъицэ ыхъыщтыгъэ, аш
кІонишь, ежъ ихабзэ щигъэуцу-
нныр зэрипэсигъицэ щытыгъэп
бжъэдигъу пшы татэм.

Пшы-оркъхэмэ фекъолІхэмэ
зызэшІуанхэм, «мы чыпІэм
тижъугъэкІ, тяшъумыгъэзау»
ыПозэ, Къунчыкъокъо Пшымафэ
зэл зэрээпишыжыгъэхэр. Ары
къэс къэнэба лъепкъыр? ЕтІанэ,
а чыпІэ зэжъум зекІыжъхэм
уюз зигъэхъазырэу атебэнэн
ыУагъэм, зи аргыгъи аш ишы-
кІэгъагъэр. Олахъэ, Пшымафэ
уکІакІоу, хъэм къылъфыгъэу
щытыгъэмэ, мыльку пшым
имиыІэ хъуна, зыгорэхэр
ыуушиныхъешь, а зыкъэз-
тыгъэм япашхэм алсэ Іуары-
гъэхни. ІымыкІхэмэ хы
Іушъом аригъэшнэх, а фекъолІ
пащэхэри зекІо клохэти
къэкожыщтыгъэх, Чабэми нэ-
сыштыгъэх, апигъэтІысхэу
аригъукагъагъэмэ ары ныла
ищыкІэгъагъэр? Аш фэди
ышІагъэп. Арышъ, Къунчы-
къохъо Пшымафэ бэ епІолІэн
пльэкІоштыр дэгъука
иинагъеми, илэдэбигъеми, ихэ-
гъэту гъэлорышакІэми. Лы
Іушыгъ.

— Акъылым зекІэ къы-
къонжъырэп. Пшымафэ
ишІагъэ лъепкъым зэхишІ-
нэу хъугъэп. ЯтІонэрэ Нико-
лай аукІыгъэшь, урысхэр кіэ-
гъожыгъэх оло. Къунчы-
къохъо аукІыгъ, ау ар зи-
шІагъэ адигэхэм «тыхъу-
къуагъ» алохъыгъэп, «Лы
хъазынэр якІодыкІагъ» алоу
зи агъишинагъэп, зыкІыгъэ-
шыпкъэри зышІэрэр зырыз.
Теуцожье Цыгъо ипоэмэ зыцэ

КЪУЕКЪО НАЛБИЙ ИХЪАКІЭШ

къыщыриорэр Мамыкъ, ау
арэу зэрэшмытыр о дэгъу
дэдэу ошІэ.

Къунчыкъохъо укІыгъэ
зэхъум, фекъолІи сиди зекІэ
къекІоагъэм агу хэкІыгъэу
аюштыгъэ. Аш къеугъэр
ыукІыжъэм шоигъоу цыф-
хэри къыкъохъохъо, ау адэм
пшынкІэу зыуригъэхъыгъ.
ЕтІанэ зекІэ фекъолІ лъэши,
оркъи, сиди зэхъэлбэх, Къун-
чыкъохъо къыуахъыгъ.
Ар чылэм къызэрэшжы-
гъэм, бжъэдигъум япщ ихъа-
дэ зэрагъэлъэпІагъэм, зэра-
гъэтІылъыгъгъэм фэгъэ-
хъыгъэу къэбархэр щыгъэ.
Тя-
тэжъ къызэрэштыгъэмкІэ,
хъэдагъэм Іэгум зэрэдафэу
къекІуагъэх, Къунчыкъохъо
ихъэдашхъэ мэфишэ щагъэ-
лъишь, етІанэ ичы Іахъ ра-
гъэтохъыгъ. Джар икІо-

хъгъэз, къыццэ чыгхэр, чэ-
рэзхэр іутыгъэху сэри къэс-
шІэжъы, ахэр нэужум псым
ІуильэсъыкІыгъэх. «Тхъэлъеу-
пли» ражтгыгъэ а чыпІэм, «Тэ-
тэрхъэблэ икІыгъори» ражт-
гыгъэ. Пшышэ изакю зэхъум,
цикІуагъэ, Шхъэгауши къызы-
хагъэлбэд зэягъэхъагъэ нахъ,
кукІэ уикІын пльэкІынэу щы-
тыгъ. Ку гъогу илагъ а чыпІэм,
бгъуитГумкІи нэпкыр тешуа-
гъэ. Джыри къэнжъыгъэу Іут
псынкІэчэдэгъэ. Аш икъэбар
ашІэ тикъоджэгъхуу Шам, Иор-
данием, Тыркуем арысхэм. Тэ-
тэрхъаблэ чылэ дахэу Іусыгъ а
чыпІэм. Мыры зыщищыгъэр
Стиашуу Дадыхуу. Пшыр къу-
кИи, Тэтэрхъаблэ кІожыгъэ.
Къунчыкъохъо Іоф дыриІэу
къекІогъагъэ нахъ, Дадыхуу пшы-
оркъ заор зыфэдэри ёшыгъэп.
Адрэ пшымэ яугъэп, ыгу зы-
фэлъыштыгъэр Пшымафэти,

тыхъэзгъэзгъэр титхъэ-
шошхъуныгъэр адимы-
штэрэр лъэпкъым ўштагъэп.
Ар непэ Адыгейм ибыслы-
мэн пащэм къазэрэгур-
мыорэр гукауа. Ау ар нэмыкІ
Іоф, Тэтэрхъаблэ къэдгъэз-
жъин.

— Тхъэлъеуپли тыхъэ-
шошхъуу зыхъукІэ, Хъам-
цигуа чэхъэгъумкІэ ѡщагъэ-
тийсэу хъущтыгъэ. Тхъэлъеу нэ-
мазым ыуж дэгъоу тыхъагъа-
шхъэштыгъэ, ньюхами зыкъа-
гъэпэфыти, Гъобэкъуа тыхъэ-
кложыштыгъэ. Джакуцгэу тэтэр-
хъэблэ тхъэлъеуپли тыхъэ-
кложыштыгъэ нахъ, тичылэ щашы-
щтыгъэп. Аш мэхъанэ горэ ил.
Тхъэлъеуپли игугъу къызыт-
шыгъэкІэ, псынкІэчъэу агъ-
льпІещтыгъэм тэкІу къетІол-
Іэн. Кымафи гъэмафи къы-
кІэчыштыгъэ, псынкІэчъхэр
щтырэп ныла, хъамлыу хахъо-

дыхъи хъугъэ бжъэдигъу пшы
татэм. Мамыкъэп ар зыкІы-
гъэр, шо шуинкъоджэл, тэ-
рэзба?

— Ары. КъэпІуагъэр зекІэ тэ-
рэз, «тызэжъуагъэш», тяшъумы-
гъэзау» Къунчыкъохъо Пшымафэ
ээриуагъээ, къемыдІуухэу зэ-
хуагъагъэх. Къызэрэшжыгъэм-
кІэ, Батэкъо Пшыкъу апэ фекъолІ
яуагъэр. Пэнжъыкъое
хъакІэшэу пшыхъэр зэрысигъэ-
хэр пытапІэу щытыгъ, пхъэ
унагъ, аш уеом щэ хэхъанэу
щытыгъэп. ХъакІэшым бжъэ-
нышхъэ тельтигъэти, аш машо-
зыкІадзэм, исхэр зырызэу къи-
кыхъу зыфежъэм, яохээ, бэкІас
аукІыгъ. Аулагъи, аїэпкІыжы-
гъи къаҳэкІыгъ. Къунчыкъо-
къом зы щэ ригъэкІыгъэп аулагъ,
ишхончыпэ дэгъэзягъэу хъакІэ-
щым къикІыгъ. Аш мэхъанэу
иэр гъэнэфагъэ: зыкъэсэты, сы-
къаорэп, шуукысэмүу. Сыд
фэдэрэ лъэхъани, адигээм яза-
къо, зэрэ Кавказуу аш фэдэ къэ-
бар ильгъыгъ, цыфу амал зими-
Іэжым сөштигъэхэп. Амал иэ-
жъэти ары Пшымафэ къызКи-
кыгъэр.

Ауж дэдэ къикІыгъ. Бжъэ-
нышхъэм къадзагъэу зэра-
гъэштигъэр нахъ, унашхъэ-
ри, бгыкъухъэри, пхъэ унэр сты-
ныба, «кы-кыкІ» ылоу зекІэ сты-
зэхъум, къикІыгъ нылэп. Зы-
пари еуагъэп, зыкъэзтигъээм ар-
рашынэр адаагъэр. Ау зынбагъ-
эр закъо еуагъ — Тэтэрхъаблэ
пшы Стиашуу Дадыхуу. Ары
гъобэкъуа зэраорэр. Архе-
ологэу Аульэ Пшымафэ бэкІас-
эр тарихым тетхъэштигъэ, аш
«Дадыхуу» йоштигъэп, «Дадыу
ыюштигъэ. Тичылэ Дадыхуу
дэсигъэх, цэмкэ ары нахъ лъэп-
къымкІэп, Дадыхуу хэри дэсигъ-
х, аш тянэм тхъэлъеу нэмаз щаш-
шытагъэ. Ольгъуа, динитГу-
ри зэхэт, хъанцэгушаэр тхъабэ
тылэжы эхъум тиагъ, ЕтІанэ
бэлэгъэштигъэп, зырээхъажыгъэу
тхъэлъеупли тыхъэ-
кложыгъэ. Аш къызэрэшжыгъэ-
хэми яох аухыгъ, аукыгъэр аукыгъ,
хэхъажыгъэр хэхъажыгъ. Зы уахъэ
къуагъ. ЕтІанэ зыкъэ-
шыгъэзгъэхэми яох аухыгъ,
аукыгъэр аукыгъ, хэхъажыгъэр
хэхъажыгъ. Зы уахъэ къуагъ. ЕтІанэ
Къунчыкъохъо Пшымафэ
ягуашэ нью хъазыр хъугъэу,
псоу щыІэу зы кІэлэ тегъэпсы-
хагъэ горэ урысдээм лъэрхъэу,
офицерэу хэтигъэти, къы-
зэрэорэмкІэ, полковникигъэн
фае, Къунчыкъохъаблэ къыз-
экІом, аш зыуигъэкІагъ. Ту-
цожъе Цыгъо ыкъомэ аткІыгъэ
Хъабидэ къызэрэштигъэмкІэ,
кІалэр Къунчыкъохъомэ апыш-
хъэгъэгъэгъэн фае.

«А сикІэлэхъуж, — риуагъ
аш гуацэм, — Къунчыкъохъо
зыкІы

Тигъээзет къызэрэхиутыгъагъэу, АР-м иминистерствэ ыкIи ведомствэ зэфэишхьяфхэм яIoфишиIэхэр зыхагъэхъэгъэх рабочэ купеу зэхагъэм республикэм Ѣылсэурэ кIэлэнIыкIухэм зызиагъэпсэфырэ ыкIи япсауныгъэ зыщиизтырагъэуцожсырэ чIылIэхэр еупльэкIух. Аиц хэтхэр джсырэблагъэ Тэхъутэмьыкье районым ит санаториев «Шапсыгъ» зыфиIорэм Ѣылагъэх. А купым тэри тыригъусагь.

Мы санаторием кІэләцЫкІоу зипсауныгъэ зэшкүйагъэхэр, сэкъатныгъэ зиІэхэр, унагъоу зигъот макІэхэм, кІэлабэ зэрысхэм ащапЦухэрэм ашыщхэр ары щыІэхэр. АР-м ЙофшІэннымкІэ ыкІи социальнэ хэхъоныгъэмкІэ и Министерствэ путевкхэр ахэм афишэфыгъэх. ТызщыкІогъэ уахътэм нэбгыри 130-мэ мыц зыщагъэпсэ-фыштыгъ. Зэрэхабзэу, ахэм яpscукІэ зыфэдэр, зэрагъашхэрэр, яpscуныгъэ изэтгээуцожын зэрэдэлажъэхээр рабочэ купым ыупльэ-кIугъ.

«Шанс»

хыгъэ Йофыгъохэм афэгъэза-гъэм ипащэу Абрэдж Нэфсэт альэгъугъэмрэ аупльэкІу-

Нафэ кызыэрэтфэхъугъэмкІэ, кІэлэцЫкІухэм япсауныгъэ изэтегъеуцожынкІэ яшыкІегъэ оборудованиер санаторием икъоу иI, специалист зэфэшьхяфыбэми Иоф щашІэ. Ахэм кІэлэцЫкІум исанаторнэ картаэ ихагъээр икІэрыкІэу аупльекІужышь, зэрэгээштхэр агъенафэ. Ащ имызакъоу, кызыэрэтауагъэмкІэ, санаторием зышемыИэзэхэрэ в ыпекІэ кыыхамыгъэцыгъэгъэ уз иIэу егуцафэхэмэ, Краснодар иклиникэхэм аащ зээгэгыныгъэ дашигъэу, ащ аащшь, щарагъэупльэкІу. Лъяжтаным диштэрэ ИэзэкІэ зэфэшхяфу агъэфедэхэрэм ямызакъоу, Иэзэгъу уцхэм ахшыкыгъэ щай зэфэшхяфхэм непэ щэгъогого арагъашьох. Шхъадж ишыкІэгъэ щаир врачым афегъэнэфэ. Тызыкыкогъэ мафэм пишъэшъэжъиехэм зэнэкъокъоу «Мисс «Шапсуга» зыфиорэм зыфагъэхъязырыштыгъ. На-

гъэмрэ зэфихысыжыгъэх.
Аш кызыэриуагъэмкіэ, хэу-
кьоныгъэ инкэ плытэн кыы-
хагъэшыгъэп, ау щыкІэгъэн-
чъехуи Плон пльэкІыщтэп.
Тапэкіэ аналэ зытырагъэтын
фаяхэр къыхагъэшыгъэх.
Гушызэм пае, кэлэццыкІу куп-

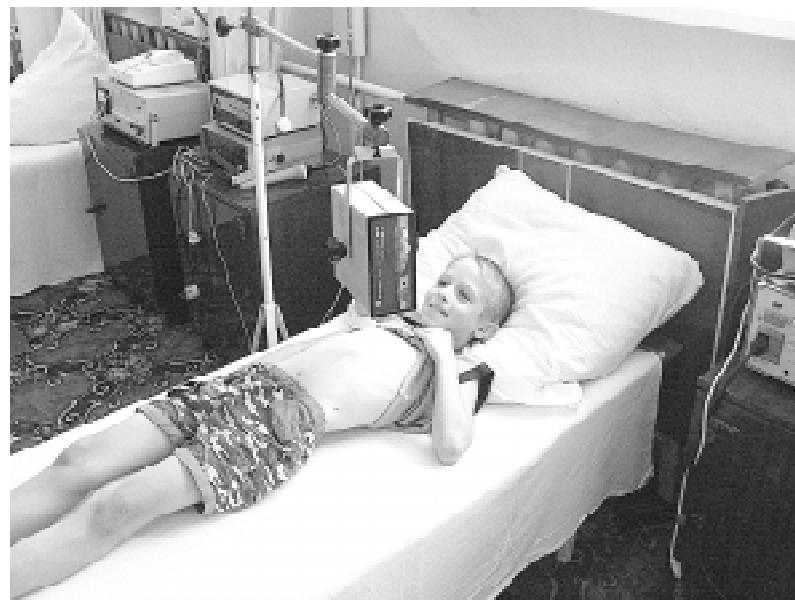
пщэрыхъапІэм иғъэпсынкИ агъэтэрэзыжын фаехэр къыхагъэшыгъэх.

КыкыкэлъыкЮрэ мафэм рабочэ купым тыригъусэу Мыекъуапэ дэт санаториехэу «Солнышкэмэрэ» «Росинкэмэрэ» тащылагъ. Мыхэр псауныгъэм икъеухъумэнкіэ къэл Гъэло-рышапПэм епхыгъэх. КІэлэцыклоу зыныбжь ильэсциым шюкыгъэу, ау пшым емыхъугъэхэм ахэм ашяазэх. Санаторийитуми ильэс псаум ИофашІэ.

«Солнышкэр» зы уахътэм

«Шансыгъэр»,

хыгъэ Йофыгъохэм афэгъэза-
гъэм ипащэу Абрэдж Нэфсэт
альэгъуугъэмрэ ауплъэкІу-

«Шапсыгъэм» ифизиокабинет.

A black and white photograph capturing a moment in a classroom. In the foreground, five young children are seated at a table, their attention directed towards the camera. They are holding small cups or containers, possibly containing a drink or a snack. Behind them, a teacher stands, holding a clipboard in one hand and a large, light-colored cup in the other. The background is filled with shelves stacked high with books and classroom materials, creating a typical school environment.

Санаториу «Шапсыгъэм» щың күләмдиктүүчүр. Ызээгүү уц зыхэгъэжүүк Ызгээ шайм ешьох.

Помэ хэукъоныгъэ хьуштэп.
Санаториер псыхъо Йушъом
зэрэйтум, чыыг зэфэшъха-

«Солнышкэр»,

«Росинкэр»

Кіләләцькіум непэ зэ щалье, аш иІэпкъ-лъэпкъхэр нахь гъэйорышІэгъошІу къыфэхъунымкіэ ишуагъэ къэкІо. Санаторием цэхэм зышяІэзэхэрэ кабинетуу иІэр анахь зэтегъэпсыхъагъэу къалэм дэтхэм ашыщэу специалистхэм алъытагъ. Елена Владимировам къызэриуагъэмкіэ, ящи-клагъэр къаІекІэхъаным къэлэ администрацием лъэшэу ынаїет, Къэралыгъо Советым — Хасэм идепутатхэри къадеІех.

«Росинкэр» пульманологии узбизиёндээ яшьтэйгээнээр ары анахьэу зыфэгъязагъэр. Зы уахьтэм нэбгырэ 75-мэ щяИэзэнхэм тегъэпсыхьагъ, непэ ѢыИери ащефэдиз. КIэлэцЦыкIухэм япсай-

фыбэу къышагъэкЫрэм ар
къаушыхъаты. Урысъем иса-
наторнэ-курортнэ комплекс
фэгъэхъыгъэ тхыльзэу къы-
дэкЫгъэм «Росинкэр» къыдэ-
хъагъ.

Мыш ипащэу Мамый Светланэ ИэзэкІэ амалэу яІэхэм къатегуцыИэзэ, ящыкІэгъэ пстэ-
ури къэлэ администрацием къызэраригъэолагъэр игуапэу
къыкІигъэтхыгъ. Джаш фэдэу
Къэралыгъо Советым — Ха-
сэм идепутатхэр ИэпьИэгъушхо
къызэррафхъухэрэр къыхи-
гъэшыгъ. Ахэм ахьщэу къа-
фатIупшигъэмкІэ медицинэ
оборудованиеу яІэм щыщхэр
къащэфыгъ, джы мары гъэ-
цэкІэжынхэр щашыщтых.

«Росинкэм» шыгээ кэлэцьыг яхэр

ныгъэ изетегъэуцожын, хэхъоныгъэхэр ашЫнхэм лъэшэу зэрэшыпыльхэм, щыІэ-кІэ-псэукІэ тэрэз зэрагратырэм яыхыат ны-тихэу зисабый мы санаторием къэзыгъакомэ зыштоигъо чэзыум ежэрэр нахыбэ зэрэхъурэр. Физиокабинетым, массажым, физкультурэм, Іэзэгъу уххэм ахэшЫкЫгъэ щaim анэмы-кІэу жыы къабзэкІи язазх

Псауныгъэм икъэухъумэнкІэ
Мыекъопэ къэлэ ГъэПоры-
шапнэм испециалист шхъяІэу
Елена Кольцовам гущыІэгъу
тызыфэхъум къызэриІуагъэм-
кІэ, «Солнышкэмрэ» «Росин-
кэмрэ» оборудованийкІэхэр
зэрафашфыщт мыльку къэлэ
бюджетым джыри щагъэнэ-
фагъ.

ХЪВТ Нэфсэм

Санаториуе «Солнышкэм» ўчилиш пішвэшъэжыуе зиәнкъ-лъенкъ-хэр зыфмыгъэйорышіэрэм «Костюм Адели» зыфаюрзр щальгъ.

хынпэкІэ «Джигит «Шапсуга» ялагъ. КІэләцІыкІухэм къызэртәуагъэмкІэ, аш фәдә Іофтхъәбзә гъәшІэгъоныбә афызәхашә, спорт зэнкъоку-хәри мымакІеу яләх. Рабочә күпым илофшән къызеухым, хәм алъыплъэрә вожатәхәм кІэләегъеджә сәнәхъатым фәмыгъесагъәхәр ахәтых. ТапекІэ аш аналә тырагъетынәу, наркотикхәм апешшүекІорә Іофтхъабзәхәр нахыбыу зәхащәнхәу афагъептагъ. Джаш фәләү

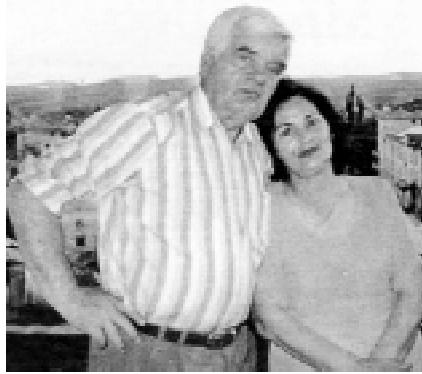

Адыгэ, Къэбэртэе-Бэлькъар, Къэрэшэе-Шэрджеэ республикэхэр, Шапсыгъэр, хэхэс адыгэхэр

СВЕТЛАНЭ РЭГУШХОХ

Къызыхэкыгъэ ла-
къомрэ адыгэ лъэп-
кымрэ ядах э йотакло-
хуягъэ Къэбэртэе-Бэль-
къарым изаслуженэ
артисткэу Бэгъотыж
Светланэ.

Ныбжыкло дэдэу
оредкъюном тегуш-
хогъэ шыншашъэм гъэ-

хъэгъэшхохэр къыпэл-
лъэху къычкыгъэ.
Хэткын гъэнэфагъэ
къин зэrimыгъэлъэ-
гьоу, еришэу игухэль
пымыльгъэмэ, Свет-
ланэ къызэкигъэнэгъэ
жъуагъом ащ фэдэ
нурэ къызэrimыты-
штыгъэр.

Лъэгапло ежь ыкло-
чэ закъокло зэрэнэмы-
сыштыгъэр нафо, ны-
тыхэрренэу йотыгъэ-
гоу, орэдлиом изэчий
къызэлихын-
нимкло ишхъэгъуси
иштогъэшко къызэ-
рэкюагъэр Светланэ
шыгъупшэрэп. Ябгъо-
нэрэ классир къызеу-
хым шыншашъэжьоу
Налщык дэт музы-
кальнэ училишым
чэхъэгъагъ. Музыкант
цэрылоу Трувор Шей-
блер шыншашъэжьоем
ымакъэ зедэйум, ыгу
лъэшэу рихыгъагъ.
Джащ къышегъэжь-
гъэу сид фэдэ орэд
утыгум къышигъюагъ-
ми, едэйухэрэр диг-

хъыхыхэу хуягъэ, шын-
шъэ цыкыгум ымакъэ
лъэш цыфхэм агъэш-
лаштыгъэ. Зеджэштыгъэ
ильэсхэм Бэгъотыжхэм
яшьашъэ нэрылъэгъу
къышыгъагъя кочкэшху,
эшшокло ини зэрилхэр.

Композиторэу Балэ Му-
хьэдинрэ Къэрдэн Хъа-
сэнрэ зэдатхы-
гъэ оперэу «Мади-
на» зыфи Иорэм хэт
Мадинэм иарие
пстэуми апэу
къэзыгъюагъэр
Бэгъотыжхыр
ары. «Травиата» зыфи Иорэм
оперэр цыфхэм
шыгъю языгъэ-
лъэгъу гъэр
Светланэ ымэ-
къэ шыгъорэ
ценэм зэрэйт шыгъ-
кло. Шэуджэнцыгъю
Алый и «Кымэфэ чэц»
Теуцожж Султан къы-
тиришыгъэ телеви-
фильм ным ироль къы-
шишигъюагъэр Бэгъо-
тыж Светланэ. А образзу
ценэм Светланэ къыши-
тигъэр цыфхэм джащ
фэдизу ашшош хуягъети,
къыгъюагъэр «Уипсау-
нагъэ сидэ щыт? Уиса-
бай узынчы?» — алоти,
къеупчышигъэх.

Режиссерэу Рина Мар-
тиросовам тырихыгъэ
теleфильмэу «Урис
романсхэр» зыфи Иорэм
Светланэ хэтигъ. Темир
Кавказым щытирахыгъэ
фильмэхэм язэнкъоку а
къэтиным апээр чыпэр
къызэрэшигъэмкло
шушшэрэ сэ афес-
хы а орэдли-
юм ишэгъэрэ
ащ къыгъогъэ
романсхэр псэм
къеупджэххуу зэ-
рэгъэпсигъэхмрэ.

Адыгэ музыкальнэ
культурэм иофышэ цэ-

рихуу Хъахупэклэ Хъа-
дэбэчир, Хъахупэлэ Дэб-
рэил, Даур Аслын, Тут
Заур, Темиркъан Борис,
ахэм анэмикхэми Бэ-
гъотыж Светланэ адэлэ-
жьагъ. Къэралыгъо фи-
лармониэмэ Музыкаль-
нэ театрэмэ ильэсийбэрэ
Иоф ашишагъ, 1994-рэ
ильэсийм къыщегъэжь-
агъу музикальнэ колле-
джим вокалымкло иши-
регъаджэх.

Бэгъотыж Светланэ
циф насышыгъю. Аш-
ишхъэгъусу Анатолий
Медведевыр врач Испэяс,
медицинэ наукахэмкло
кандидат, сабыиту зэ-
даплагъ, зэдалэжьагъ,
рагъэджахъ. Бэгъотыж
лакъор рэгушхо Светла-
нэ фэдэ цыф шыншашъэ,
циф Иуш, зэчийшигъэ
хээль орэдлио къызэрэ-
хэгъэм. Псаунагъэ
пэйт ишэу, тхээжэу бэрэ
цигэнуу тыфэльяо.

ХЭЭЦҮҮКИУ Рай.
къ. Урыху.

КЪЫЛЫЩЫР ЦЫФ НАСЫПЫШУ

Заомрэ Иофшэнэмрэ
яветранхуу КъБР-м щып-
сухэрэм я Совет ми ильэ-
сийм пшырьлытуу зыфи-
гъэуцүжүгъэхэм ашыц
тинахыжхэу къиньбэ
зыщчыгъэхэм ацэхэр на-
хыбэрэ районхэр, заом
имашо хэтыгъэхэм ялых-
хуяжынгъэ фэгъэхыгъэ
къэбархэр ныбжыкло иши-
афэлтэгъэнэры.

Непэ зигугуу къышу-
фэтишшыр Къыблэ Курп
къынхъэгъуу Къылыш
Нээзирхан. Ар 1940-рэ
ильэсийм къоджэ еджаплэ-
рэгъу дэдэу къэзыгъу-
хэхэм ашыцагъ, Нал-
щык дэт аэроклубын
зычахъем Хэгъэгү зээ-
шхор шэхэу къежэштими
ышагъэп. Ныбжыкло иши-
ацыцыбэм а лъэхъаным
огуурэ самолетымрэ яхьо-
псэпагъ.

Аэроклубыр гъэхъагъэ
хэлэйу къэзыгъуу кла-
лэр летчикхэр къызыща-
гъэхъазырырэ еджаплэу

Краснодар дэтым 1941-рэ

ильэсийм имэллыгъэгъу
мазэ агъакло. Мэзитуу
темышагъэу фашист
техаклохэр тихэгъэгү къи-
бэнагъях. Нэмыцхэм еджап-
лээм исамолетхэмэ аэро-
дромырэ зэхакуутагъях.
Курсантхэм автоматхэмэ
пымит итанк къызэрэгъэшт
смесь зэрэйт бэшэрэб зы-
рызэрэ ажакло. Курп
къызэрэгъэгү къызэрэгъэшт
ти Хэгъэгү има-
мыр щыгъюагъэ зэшызы-
гъэктэгъэ гитлеровцэхэм
штэр амьшэу зэрэзэнхэ
фаер. Краснодар краим ит
псэупхэу Кореновскэр фа-
шистхэм къацэзыхы-
жыгъэхэм Къылышыр
ахыгъ, лыгъэу зэрихы-
гъэхэм фэшлээ медалэу «За бо-

евые заслуги» зыфи-
лээр къыфагъэшьошагъ.
Джащ фэдэу, фашист-
хэм Краснодар краир
къацэзыхыгъэхэм фэгъэхыгъэ
зэхээхэйгээ зэхээхэйгээ
къацэзыхыгъэхэм Нээзир-
хан ахтыгъ. Къацэзыхыгъэ
ау къызэтэ-
ууцаагъэп, изээ гъогу
лъигъэктагъ.

Къылышыр лъыхуяж-
ыгъэу зэрихыгъэр
ащыгъупшагъэп, Хэ-
гъэгү зээшхом иорденуу
ятлонэрэ степень зилэр,
Жъоғъо Плъыжым
иорденитуу, «За победу
над Германией» зыфи-
лээр медалыр къыратыгъэх-
хэх. Зээ ужым Дзэ-
Ошьогу Къацэзыхыгъэ
кулыкъур ащыгъыгъ. А
лъэхъаным полкым ико-
мандир игуадзэу щы-
тыгъ. 1964-рэ ильэсийм
дээм къылышыгъэгъ.

Къэралыгъом иуху-
мжло пхьашэу Къылыш
Нээзирхан насышышоу
мэпсэу, ыкью Геннадий
Коми Республикэм и
МВД щэлажэв. Юрэ
Москва кинематогра-
фиемкло къэралыгъо ин-
ститутэу дэтым иЮ-
фыш.

Юрий БАРАНОВ.
КъБР-м
яветранхэм я Совет
хэм.

БЫН ГУЖЬУХЭР НАХЫБЭ ХҮҮШТҮХ

Сиклоэсагъ сепльынр
унэгъю гужьухэм тэу арыс-
хэр Иофышэ цызицкыж-
хэкло сабыр купышохэр
зэрэггэгъюагъэхэм
ябжыжжоштагъэ. Зэш-
эшыпхуу зэрыс унагъохэм
сэри сяхуапсэ-
штагъ.

Тырныауз дэт вольфрам-
мобилен комбинатын Иоф-
ышыши эзхъум, сигүнэ-
гъухэм ашыцхэм унэгъю
гужьухэр ахэтигъэх. Абыгэ
Зулхэчим сабыибэ ынту-
штагъэ, Къурацын Идибрэ
Джэдгээф Хъалимрэ сабы
бгъурыгъуягъ. Хэгъэгү
зээшхом лыгъэ зэрахъэу
хэтигъэ а си Иофышэгъухэр
лэжжээхэйгээ ахалытэштагъэ,
яуганжохэри зидахэ алохэрэм ашы-
цагъэх. Къэлэуу къэлэон
хумэ, дахуу псэущыгъэх,
гушуагъо яуганжохэм
арылтыгъ.

«Аш фэдиз къэлэцкыу
пшуныр, яшыгъагъэр зэхэ-
гъэштагъыр, Къылышыр
ащыгъашуагъ синьбджэгъу-
хэм. Ахэр щыгъэхэй, ау
ахэм къацэзыхыгъэхэм
Пүнгээ дэгъу зыгъоты-
гъэхэм лъэпкын, респуб-
ликэм хэхъоньгъэ ашы-
нумкло альэкл къагъанэрэп.
Тиуахти сабыибэ зилэ
унагъохэр нахыбэ хъунхэм
пае къэралыгъом ишшэхэм
афэльэцкытагъ ашэн фае.
Шыпкъэ, унагъом, ным,
сабийхэм афэгъэхыгъэ
программэ горэхэм тихэу
зыщаушъом бгъуагъ.
Ар дэгъу дэд, унэгъю гужьухэм
Иэпэгэгъу икъу ягэ зы-
хъукъэ, сабыибэ зыпхуухэрэм
къаахжьошт.

ДЖЭДГЭЭФ
Аслыэмэр.

Нэгдүгээний шыгъэхъазырыгъэ
БРАНТИЭ Казбек.

КІЭЛЭЦҮҮКІУХЭР АГЬЭГУШУАГЬЭХ

Налщык дэт интернатэу N 3-м
джырэблагъэ псэпэшшэн Иофхъабээ
щыкюагъ. Аш хэлэжьагъэх КъБР-м
гъэсэнгъээр шэлэнгъээрэхэм иши-
нистрэу Шхъэгъэпсэу Сэфэрбий,
къалэу Прохладнэм иадминистрацье
ипашэу Юлия Пархоменкэр, а къа-
лэм дэт фирмэу «Глория Джинс»
зыфи Иорэм хвапшихэр къыдэ-
зыхъэйрэд идээлэ фабрикэй Иэш-
хъэштэту Олег Колесниковыр.

«Глория Джинс» фирмэм ильэ-
сыкло едэгэхүм республикэм иин-
тернатхэм ашдэжээр кіэлэцүүкіухэм
щыгъын зэмэлэжүгъохэр тыны
афишигъ. Шышхъэйум и 13-м
кіэлэцүүкіухэм интернатын
къырашэлэгъэх. А чыпэлэм унашьо
шаштэншь, нэмикл интернатхэм
атефэрэй Иэшхъэхъажьыншт.

Зэкээ зэхэтэу щыгъынхэр зэр-
хуухэрэр пкыгъо мин 20. Ахэм ах-
тын цы джанхэр, гъончеджхэр,
бзыльфыгъэ джанхэр, кургэ фаб-
хэр.

ШХҮЭШМЭИШИ ИZ.

— Шэны зэрэфхъуягъэу, ильэс
къес мыш фэдээ псэпэшшэн Иофхъэр
firmэу «Глория Джинс» эзхечэх,
— юагъ Ю. Пархоменкэм. — Са-
бый ибэхэмрэ унэгъю къулайцыхэм
якіэлэцүүкіухэм Иэпэгэгъу афэхъоу
къэбар къызытахъэйум, тэри тигуапуу
а Иофыгъюшумкло адедгэштагъ. Ти-
республикэ мыльку зыгэлэйхэу ис
пстэури псэпэшшэн къыхэлажь-
штагъэмэ, цыф бэдэд зипсэуки
нахьышу хуягъуягъэ.

— Ильэсийм идэгэхүм ехуулзэу
firmэу «Глория Джинс» Иофы-
гъюш, — юагъ министрэм. — Аш фэдээ Иэпэгэгъу
къацэзыхыгъэхэм Иэпэгэгъу ахэтигъэх
тагъэ. Тигуунэгъухэм макло ахэтигъэх сабий
зыбгъупши зиэй. А унэгъю
гужьухэм тигъот-хахьокло
тагъэрэхэйгээ цыгъагъэп, ау
сэ къысцыхъаштагъэ сабий
бзыбгъупши унагъохэм
яхъяр, янасыг нахь инэу,
бэрэчтэшо арлызэу. Сэ

Тхъабысымэ Умар фэгъэхъыгъэ фестивалыр

ЛэшИэгъухэр, лъепкъхэр зэвхирэе ордхэр зуусыгъэ композиторуу Тхъабысымэ Умар фэгъэхъыгъэ фестиваль-зэнэ-къокъур тигъуас Мыеекъуапэ къызыззяуагъыгъ. «Тигъэм орд фэсэю!» — джары адигэ музикальнэ искуствэр дунаим лъагэу щызызтагъэ композиторым, ордьом ехылIэгъэ зэукэм зердажгъехэр.

Адыгэ Республикаем культурамкэ и Министерствэрэ Адыгейм лъепкъ культурэмкэ и Гупчэрэ зэхашгъэ фестивалым Абхазым, Къэбэртэ-Бэлькъарым, Краснодар краим, Адыгейм, нэмыххами яартист пэпччь ордитуу къышионзу щыт — зы ордьом У.Тхъабысымым ыусыгъэм ашыщын фае.

АР-м культурэмкэ иминистрээ Чэмышъо Гъазый фестиваль-зэнэ-къокъум икъызыззяуын ехылIэгъэ зэхахъэм къызэрэшиуагъэу, композитор цэрылом ыусыгъэ ордхэр жын хъухэрэп,

Фестиваль-зэнэ-къокъум Чэмышъо Гъазый къыщэгүштээ.

С. Письмак фестиваль-зэнэ-къокъум хэлажъэрэм къафегу-штуагъ. Чэмышъо Гъазыйрэ Шъэожъ Розэрэ адигэ къашъор къызэдаши, фестивалыр аублагъ.

Адыгэ Республикаем культурамкэ изаслуженэн Иофшиэхэу Кыргъ Юэрэ Михаил Кабановырэ фестивалым щызэнэ-къокъущтых. Пчегум къиханхэу загъехъазырзэ, У. Тхъабысымым игъуусхэу концертхэм зэрахэла-жэштагъэхэр къытфалотагъ.

— Композиторым ыусырэ музыкэр цыфмэ якъесагъ, гум иорд ахэр хъущтагъэх, — Ею Кыргъ Юэрэ.

Фестивальхэм щытхуцIэхэр къащыдэзыхъгъэ Лыунэе Алый шиуэлъэгъум фэгъэхъыгъэ ордьор зэнэ-къокъум къышиуагъ. Адыгэкаалэ къикъыгъэ Нэхэе Фатимэ «Адыгэ пишын» зыфилоу

АР-м инароднэ артистэу Зыхъэ Заурбый композиторуу Тхъабысымэ Умар фэгъэхъыгъэ къэбархэр зэнэ-къокъум хэлажъэрэм къафелютэ.

адигэу дунаим тетмэ ямызакъоу, урысхэм, абхазхэм, нэмыххамы къаю. Композиторым иордхэр бэгъашIэхэшь, лъепкъэу щызыщири бэгъашIэхэшь, псууц. Фестивалым хэлажъэрэм ти Президентэу Тхъакуущынэ Аслынэ Ѣцэ-кэ Чэмышъо Гъазый къафегу-штуагъ.

У. Тхъамысымым ыусырэ ордхэм апэу аригъэдэуцтагъэр артисткэ цэрыю Шъэожъ Роз. ЗэхщакIомэ ар къыдалыты, пчегум къырагъэблэгъагъэх Урысъем изаслуженэн артисткэ, Адыгейм инароднэ артисткэу Шъэожъ Розэрэ У. Тхъабысымым ыпхью Эммэрэ. Ахэри зэхахъэм къызыгушыагъях, ком-

позиторыр адигэ лъепкъым зэрэфусэцтагъэр, иордхэр дунаим тет адигэ пстэуми къызэрэ-Иорэр хагъэунэфыкъыгъ.

Композиторыр ордьоо дэгъоуи щытагъ. Ымакъэ ордьом дыригъештэн, искуствэм куоу ухищэн зэрилькъыщтагъэр джыри фестивалым щытэгъугъ. Урысъе Федерации изаслуженэн артистэу, Адыгэ Республикаем инароднэ артистэу Зыхъэ Заурбый лъепкъ культурэм ибаиныгъэхэм къапкъырыкъызэ, У. Тхъабысымым мыкъосэжын жуагъохэр къытфигъэнагъэу ылъытагъ. Композиторым къылорэ ордхэр плэнкэм тетхагъэхэм тядэууз, мэкъэм дахэхэм тхъакуумэр агъашIощтагъ.

Парламентым и Тхъаматэу Анатолий Ивановым Ѣцэ-кэ

Атлетикэ псынкIэр. Дунаим изэнэ-къокъухэр

Абхазым щыщ къэлэцыкъухэр фестивалым хэлажъэхэрэр.

У. Тхъабысымым ыусыгъэр къыхидзагъ. Композиторым иордхэр урысыбзэки зэхэтхыгъэх. Абхазым къикъыгъэ къэлэцыкъухэр Сабринэ Пкин, Абзагу Цвижбэ, Радица Цвижбэ дахэу къэштхох, орд къылорэ Абзагу иклас.

— Адыгейм апэрэп тыкъызэрэкъуагъэр, — къытфалутэ ахъязхэм. — Ансамблу «Майкопчаночкэр» ныбджэгъушу къытфэхъуугъ. Адыгейм ичыпIэ дахэхэр тагъэлэгъугъэх, Къулэ Амэрбий лъэшэу тыфэрэз.

Фестиваль-зэнэ-къокъум хэлажъэрэм концертхэр Мыеекъуапэ, Республикаем ирайонхэм къашатых.

Сурэтхэр фестиваль-зэнэ-къокъум къыщытырахыгъэх.

Дунаим атлеткэ псынкIэмкэ изэнэ-къокъухэр Берлин Ѣцкох. Мыеекъуапэ Ѣапуугъэ Богдан Пищальниковым дискир дзыгъэнымкэ яблэнэрэ чыпIэр къыдихыгъ.

Спортымкэ дунаим класс зиIэ мастерэрэ Богдан Пищальниковыр Урысъем ѢызъялшIэ. Олимпиадэ джэгунхэу Пекин 2008-рэ ильэсм Ѣыкъуагъэхэм яхэнэрэ чыпIэр къащыдихыгъ.

Адыгэ Республикаем и Президентэу Тхъакуущынэ Аслын спортыменир ыдэж къыригъэблагъи, Олимпиадэ джэгунхэм чанэу зэрэхэлжэгъэм фэшI фэгушоогъагъ. А лъэхъаным Б. Пищаль-

никовым гущыIэгъу тызыфэхъум игухэлхэм тащигъэгъозэгъагъ.

Шъобжэу тещагъэр ыгъэхъу-жы, Европэм Ѣыкъи дунаим язэнэ-къокъумэ ахэлажъэ, Адыгейм Ѣытхъур къыфихы зэрэшIои-гъор ац къызытэеом, тигъэг-шугъагъэу тлъытэштагъ.

Богдан Пищальниковыр ынныбжъкIэ лыпкъым иуцорэ спортсменхэм ашыщ, иухъазы-рыныгъэ хигъэхъонымкэ ама-лышIухэр илх.

НэкIубгъом итхэр зыгъэхъазырьгъэр ЕМТЫЛЪ Нурбый.

Зэхэзыщагъэхэр:
Адыгэ Республикаем и Къэралыгъ Совет — Хасэр, иминистрэхэм я Кабинет

Къыдэзгъэкъырэ:
Адыгэ Республикаем лъэпкъ Иофхэмкэ, Икъыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэп-къэгъухэм адиряIэ зэпхыныгъэхэмкэ Ѣыкъи къэбар жу-гъэм иамалхэмкэ и Комитет

Редактор шъхъаIэр

ДЭРБЭ ТИМУР

Редакциер зыдэшиIэр:

385000,
къ. Мыеекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шъхъаIэм
иапэр
гуадзэр:
52-49-44,

редактор гуадзэр-
пшъэдэкъыж зы-
хыэр секретарыр:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

**Зыщаушихъаты-
гъэр:**

Урысъе Федерации изаслуженэн хэутын Иофхэмкэ, телерадиокъэтынхэмкэ Ѣыкъи зэллы-Иэсикъэ амалхэмкэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпIэ гъэоры-шапI, зэраушыхъа-тыгъэ номерыр ПИ №10-3892

Гъэзетым къыхиу-
тихъэрэм мышып-
къагъэу къаахаф-
хэрэмкэ къэзыт-
хыгъэхэм пшъэдэ-
къыж ахы. Къа-
тхэхэрэмрэ гъэз-
тым Ѣылажъэх-
эрэмрэ яплькъэ
зэтемыфэн Ѣылъ-
кышт. Гъэзет-
еджэхэм къыт-
фагъэхырэ тхы-
гъэхэр зэхэтфы-
хэрэм Ѣыкъи къэ-
зытхъягъэхэм
аIэкIэдгъэхъа-
жыхъэрэп.

Зыщыхаутырэ

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыеекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**Пчыагъэр
5649**

**Индексхэр
52161
52162**

Зак. 3213

Хэутынм
узьыкIэтхэну Ѣыт
уахътар
Сыхъатыр 18.00
ЗыщыкIэтхэгъэх
уахътар
Сыхъатыр 18.00